



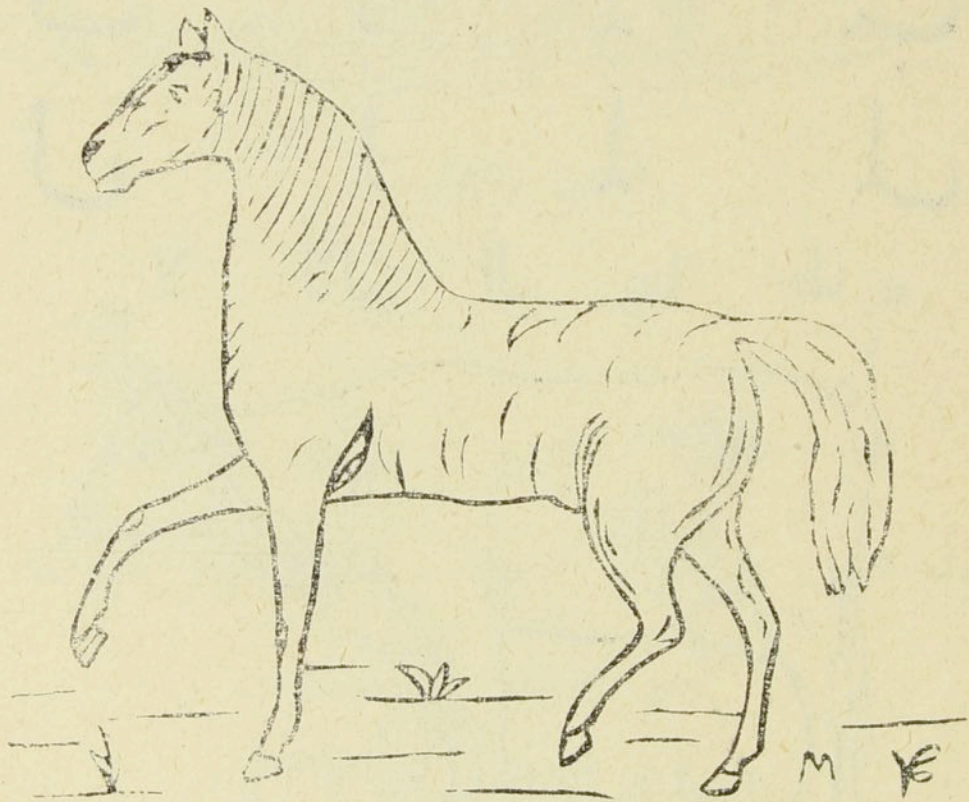
ا. ب. کتابی



کاشغر شہریدہ فوین تازکہ تینک
باسمہ خانہ سیدا باسیلدی

۱۹۳۵

ا-ب کتابی



ا ب

ا ا ب ب ب ب

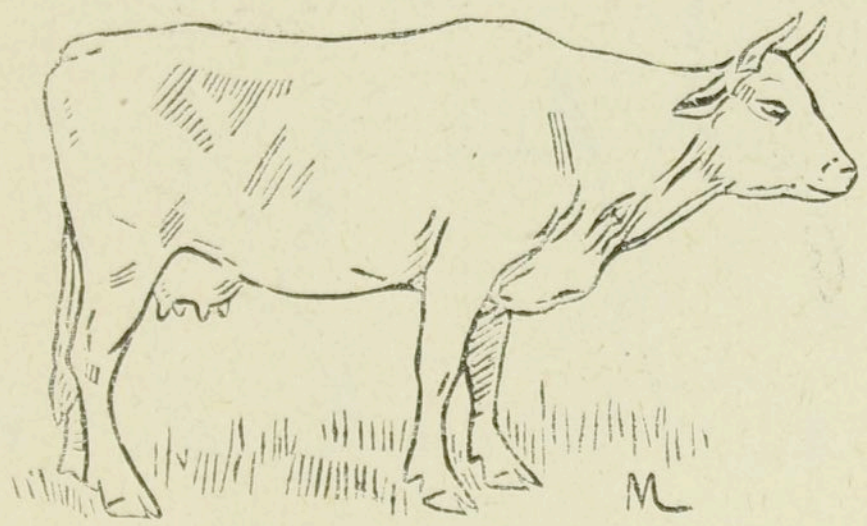


بلا

ب ب د با

ل ل ل ل

طا با ال لال لا



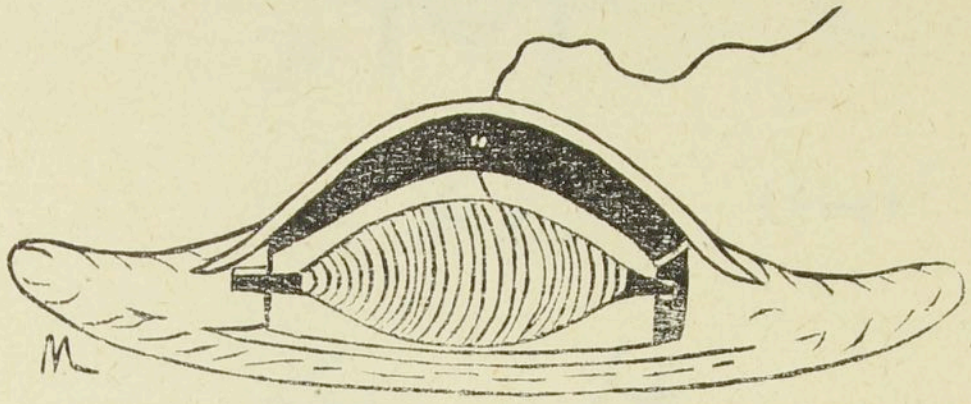
کلا

ک ک ک گ ک

الا اکا کاک کا

و و (حرف صوتی)

کو کوک کول بو بول



موکا

م م م م

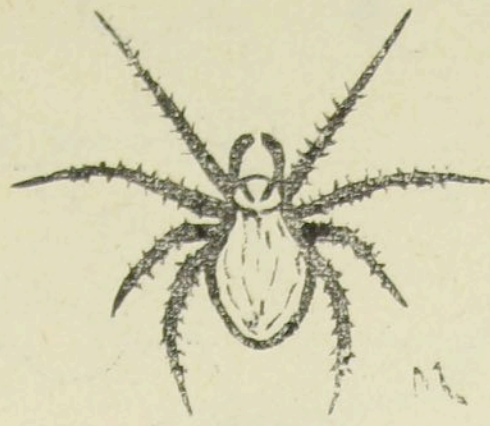
ما مو موم لام مال

بو کول مو. کول بو. بو موم کوک مو.
بو موم کوک.

ر ر

رو را ارا کور بار

اط بار مو. اط بار. مال بار مو. مال بار.



دو (دیو)

د د

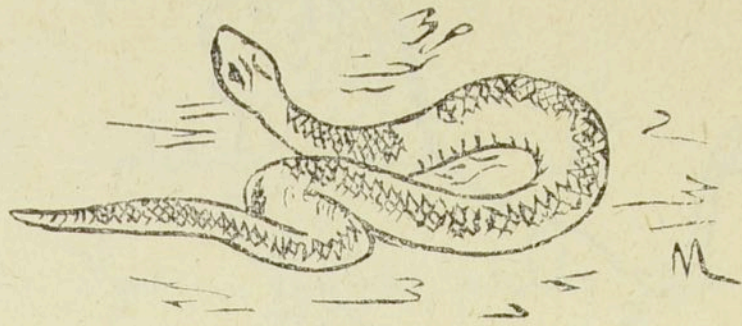
دال داک دار دادا دور دوم

داک بار مو. داک بار دور. بو دار کوک مو.
بو دار کوک دور. دادام بار مو. دادام بار دور

ن ن ن ن

نون نان نور نار کون دان

دان بار مو. دان بار دور. کون کوک دا بار مو.
کون کوک دا بار دور. نان بار دور.



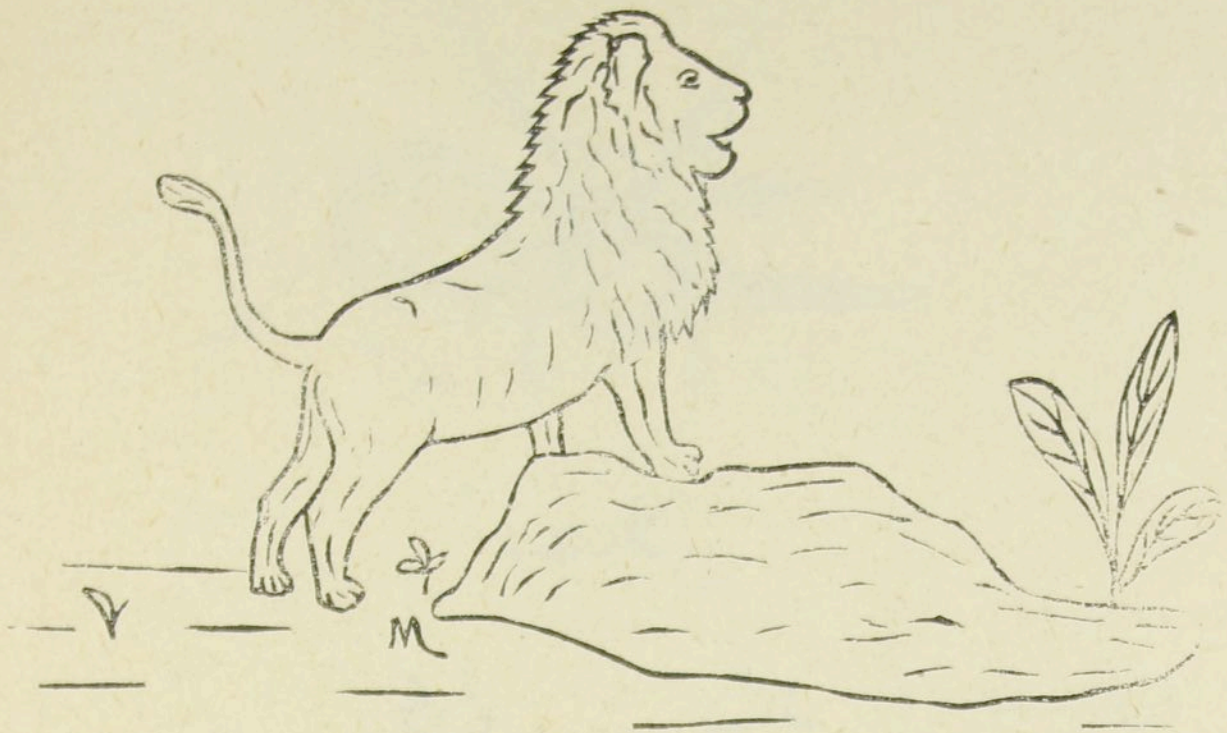
ییلان

ی (حرف ساکن) ی

یوک یار یان یال یاد ای طای
 یوک بار مو . یوک بار دور . ای کوک دا بار دور .
 یوکان اط دا بار . دادام یوک الادور .

ی (حرف صوتی) ی

کین کیم کیر میم امین دیل
 یولدا کیم بار . یولدا اکام بار . نازیم بار دور .
 یوکون کیم کیر یودی . یوکون انام کیر یودی .



شیر

ش ش ش ش

شو شول شال شیر اش ماش

شیر تولا بار. بو شیر یاش دور. شال کوک دور.
 شوک بول. اش نان بار دور. الا موشوک بار.
 اکام یاش دور. اذام اش نان الادور. بو کون
 طای کولکا بارادور. شو اش دا کوک بار دور.
 اط موکا دو ییلان شیر.

ـَ ـُ ـِ ـِ ـِ

سَيِ يَدِ يَدِ يَدِ يَدِ يَدِ يَدِ
 يَمَانِ بِرِ شِيرِ يِلْدَامِ بَارَادُورِ . تَوَلَا بِلَا بَارِ دُورِ .
 دَادَامِ يَدِ الْاَدُورِ . اَنَامِ سَيِ بِيَلَانِ كُدِ الْاَدُورِ .

(حرف ساکن)

ه

هَمِ هَرِ هَوِ هَوِ هَوِ هَوِ هَمَانِ
 هَوِ كُوكِ دُورِ . بِرِ بِلَا هَوُورِ دُورِ .

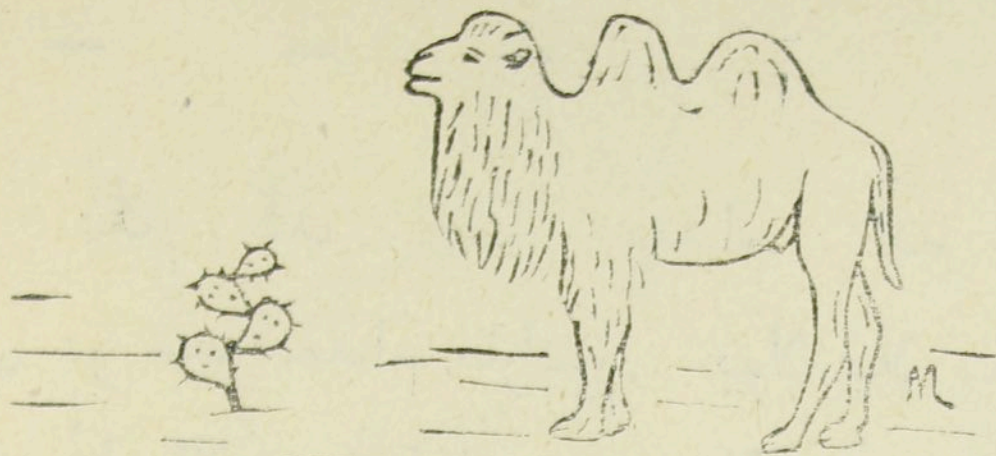
(حرف صوتی)

ا

ب

ب

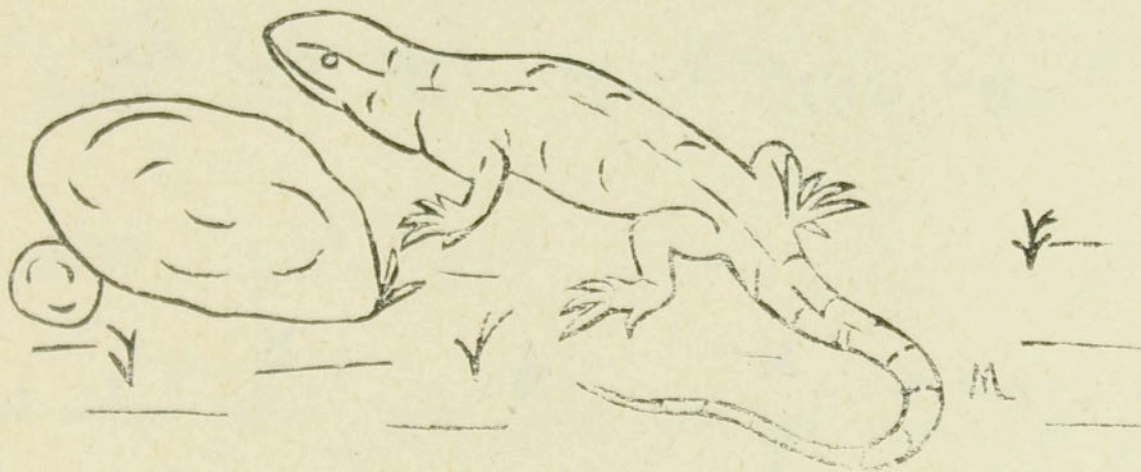
هَرِهَ بِيَدِهَ كِيَرِهَ بِيَهَ بِيَرِهَ دَانِهَ يِنِهَ
 بِرِ بِلَا كُدِ الْدِي . كِيِنِ مَنِ هَمِ كُدِ الْدِيَمِ .
 الْمِهَ بِيَهَ كُدِ تَوَلَا بَارِ دُورِ . هَرِهَ هَمِ بَارِ دُورِ .
 اَنَامِ كِيِيَهَ الْاَدُورِ . دَادَامِ الْمِهَ الْاَدُورِ .



توگه

ت ت ت ت

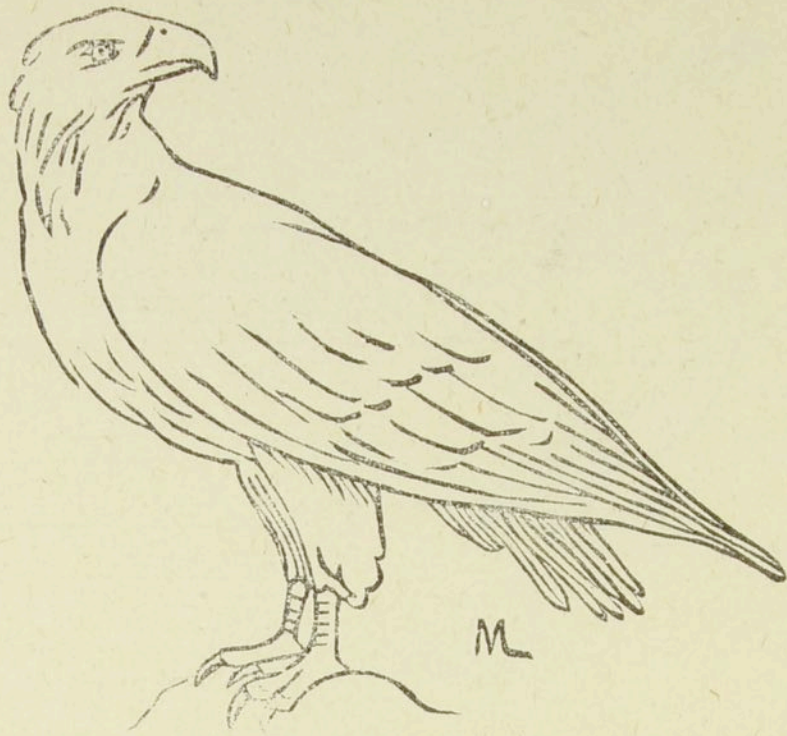
قال قید تاش تکی قوشوک تیکان
قام دا قوشوک بار دور. بر توپی یولدا یوردور.



سالما

س س س س

سو سوت سیم سایه سرکه سرای
قام دا قولا سالما بار. انام هم سی هم سوت الادور.



قوش

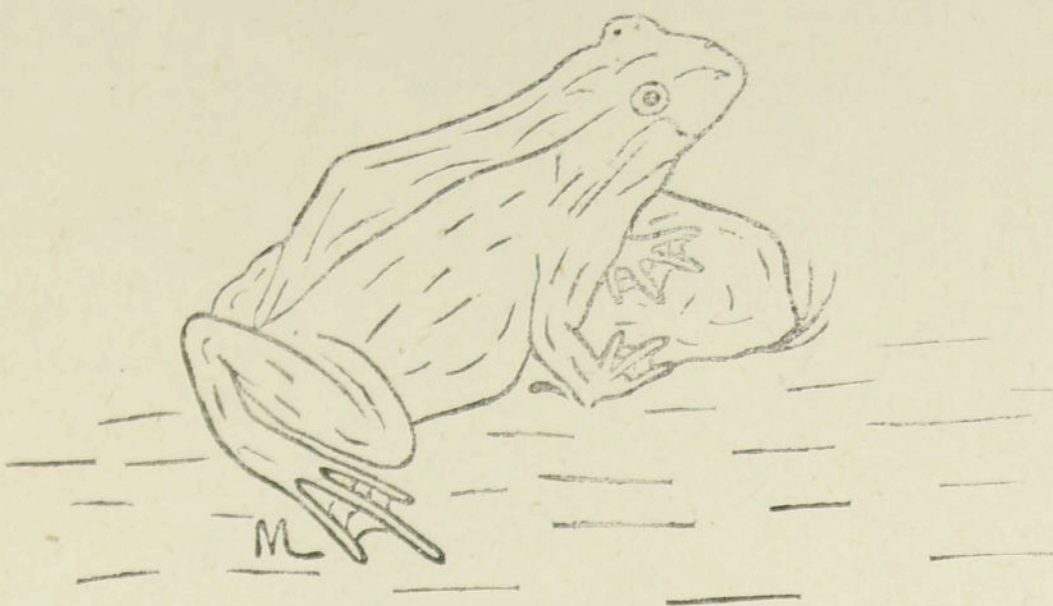
ق ق ق ق

قار قرا قوی قید قرق قاتیق

قرا قوش تاشدا تورادور. قرا قوش ککلیک
 ییدور. اق بر موشوک سنده بار مو. اق
 موشوک منده یوق. اما اق قوی منده بار.

و و (حرف ساکن)

وای وقت ویران احوال روان یاوا
 بلام یاتادور وای احوالی ییمان دور.



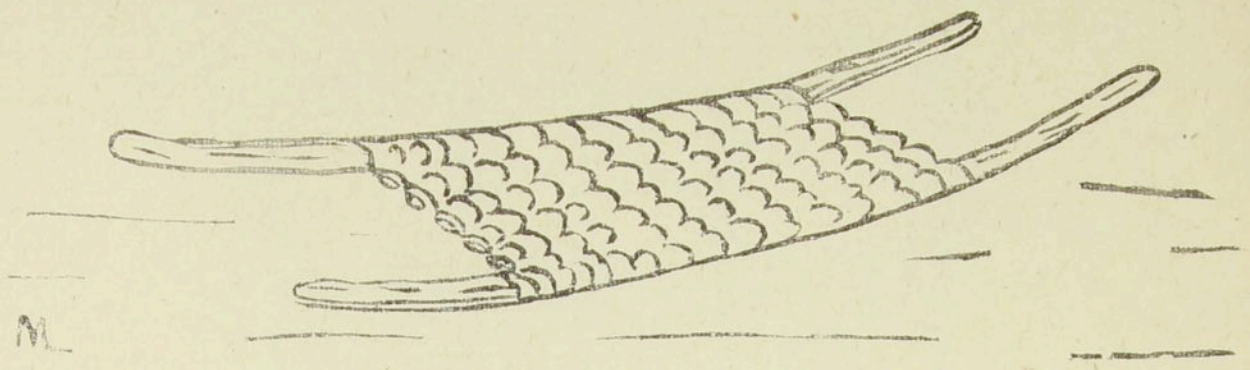
پاقا

پ پ پ پ

پۇد پوت پوش پالتو پاقلان پوتون
پاقا بار مو. بىر پاقا يولدا بار دور. بىر بىلا
اطليق كليب پاقانى كورسە پوش ديدى. يولدا
بىر پاقلان هم كوردى. پاقلان تولا كەك بىدە يدى.

نىك نىنىك

وانىك تانىك سانىك تونىك دونىك يىنىك
مىنىك سىنىك انىنىك امانىنىك دانانىنىك



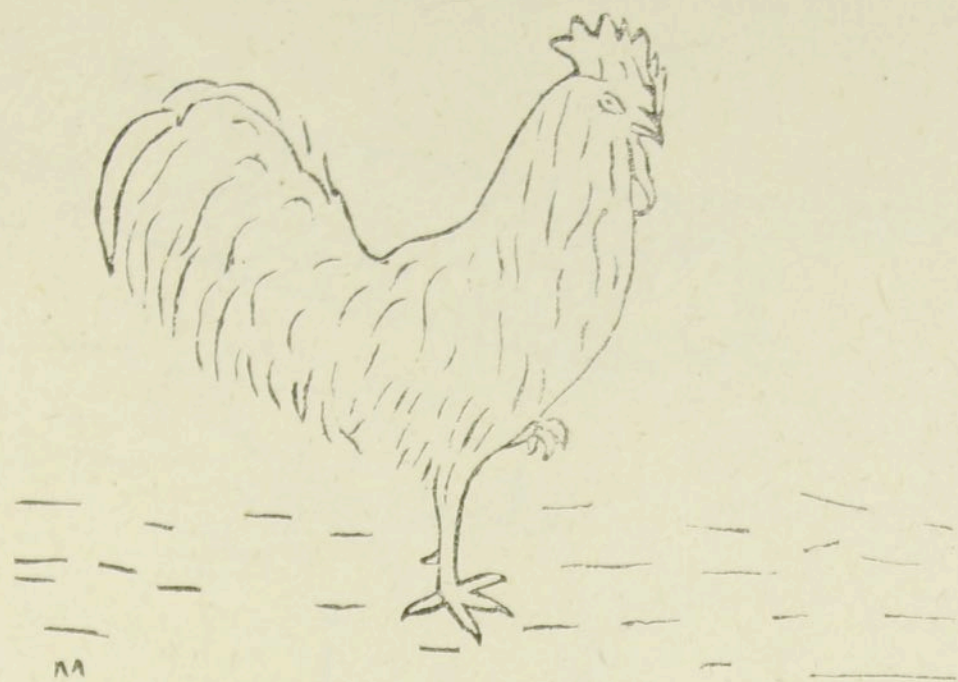
زنبیل

ز ز

زور زیسر زی زبسان زمان زمین
 بو زنبیلده زردک قولا بار دور. انام بازاردین قولا
 کزمال الدی. بر موزای بش کیکیز سکز کوزا
 هم الدی. کین موزای فی یوز سرکا ساقامیز.

ح ح ح ح

حال حوا حرف حمد حلال حرام
 حلوا تاتلیق دور. من حیال بولمای گلدیم.
 ح دسب بر حرف بار دور. حساب قیلیب باقامیز
 بو حاکم راست حکم قیلدی.



خوراز

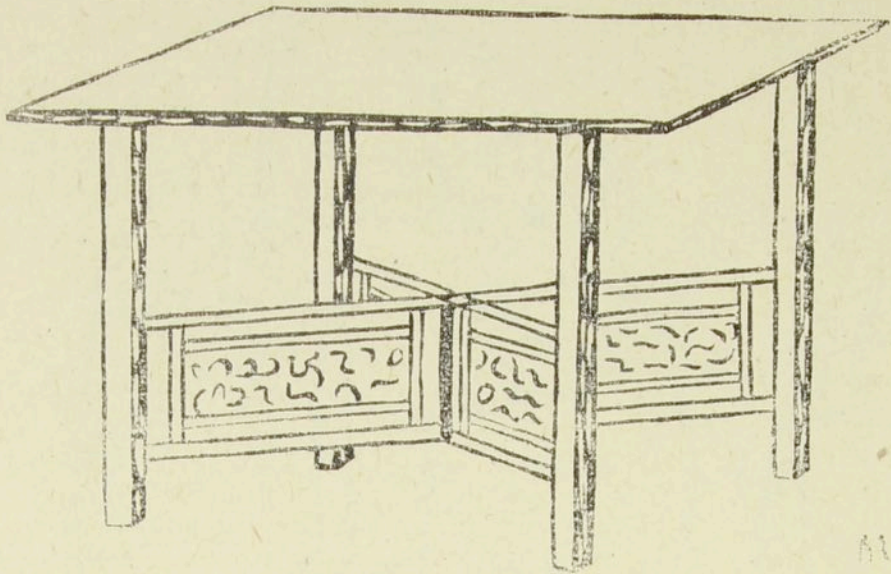
خ خ خ خ

خام خان خوش خانه خالته خدا

کولکا بر خوراز قوشوب کتّی. حَوّا خان خوراز فی
کولدین الیب قویوب بَرَدی. خوراز خوش بولوب
کتّی. کین حَوّا خان بیلان نیاز اخوند مکتبکا
باردی.

ای

ایت ایز ایکی اینی ایر ایرته
بر اینیم بار. ایننک ایکی ایتی بار. بر ایت یاواش
امّا ینده بری یمان دور. ایننک و ایت حیوان دور.



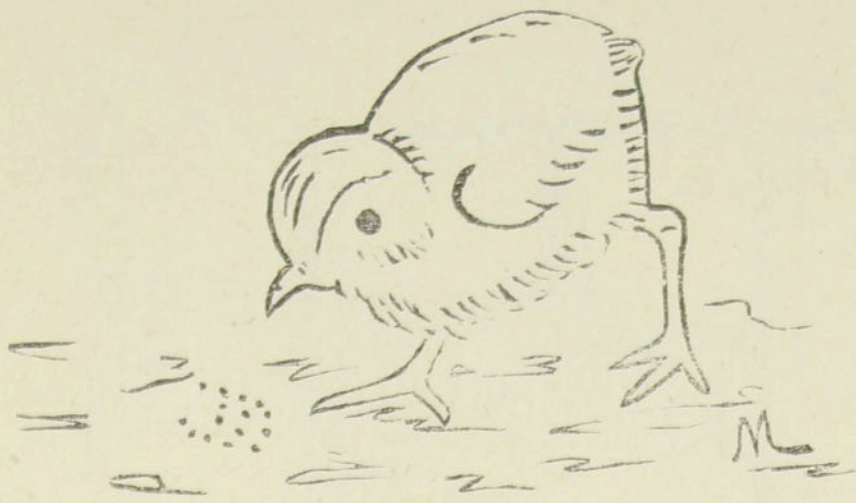
جوزا

ج ج ج ج

جان جین جام جانور جدل جندک
 بر جوزا بیزده بار. دادام بر دوکاندین انی الدی
 اکام برکان بش جینک جیکده جوزا دا بار.

او

حوا خان اوز اوییکا باریب دور. اویده اوبدان
 اوتاکی بار. اوی سوغاق دور. اما حوا خان اوتان
 الیب اوت یافادور و اوی پات ایسیق بولادور.

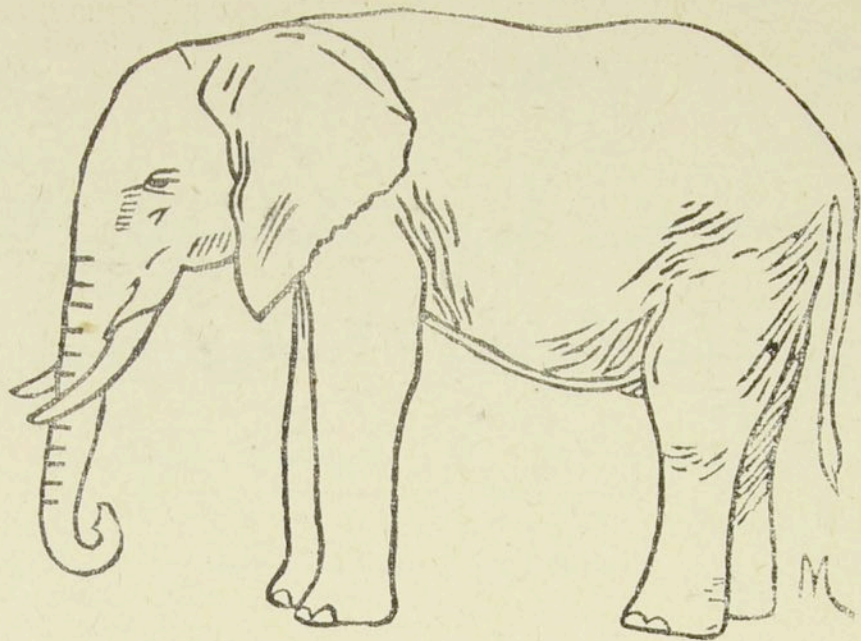


چوجه

چ چ چ چ

چای چونک چول چپان چالا چاقا
 تورت چوجه بار ایردی . بر کون بر سار کلیب
 برنی الدی . اوچ قالدی . بر نچه کوندین کین
 ایت برنی توتوب الدی و موشوک هم برنی
 توتوب الدی . شونینک اوچون ازان بر چوجه
 قالدی .

اونک قولوم سول قولوم برله تنک دور . چونک
 دنکده مینک اوی بار . خدا چونک دور . سانکدا
 قانک بار . قرازنک بار مو . زنک بو یرده یوق دور .



فیل

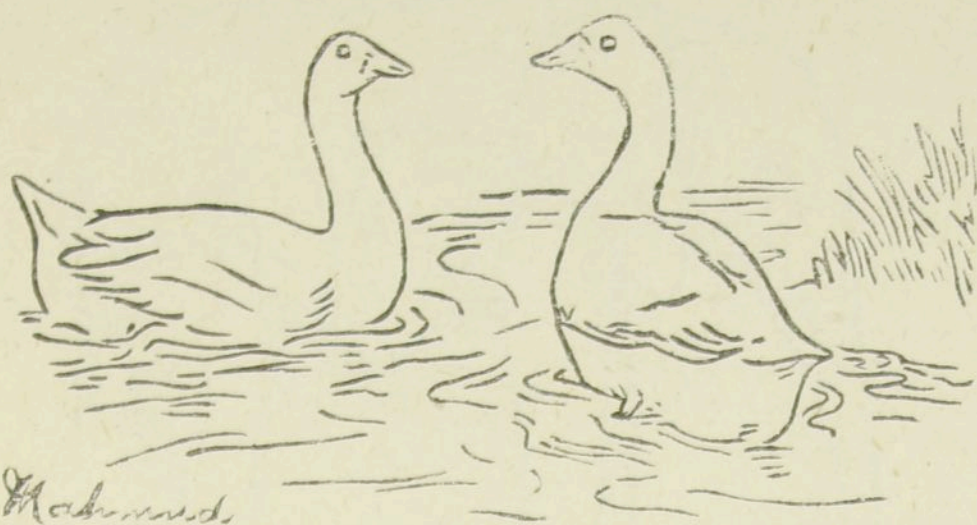
ف ف ف ف

فور فیل فکر فقیر فریاد فایده

فیل دیکان چونک بر حیوان دور. فیل نینک
تومشوقی اوزون و قولاقی چونک دور. الدی تیشی
هم اوزون دور. فیل چونک دور اما یاواش ایکان.

ص ص ص ص

صاف صَرف صُفی صَغر صَبِر صورت
اوپده بر صَندوق بار دور. صَندوقدا صورت بار.
صَغر ایدا سَغر کا بارسام صَندوق لازم بولادور.



غاز

غ غ غ غ

غاز غار غم غزل غوره غریب

دَریا دا غاز بار دور. غاز اوت و دان ییدور. سو
 اوزوب چوموب تولا اوینایدور. باغدا غوره بار
 دور. بکالار غوره نی اوبدان کوروب ییدور.

| | | | | |
|--------|----------|---------|---------|----------|
| کولکا | جوزاغه | حکم کا | چپانغه | دوکانغه |
| کولنی | جوزانی | حکم نی | چپان نی | دوکان نی |
| کولده | جوزا دا | حکم ده | چپاندا | دوکاندا |
| کولدین | جوزا دین | حکم دین | چپاندین | دوکاندین |

ع ع ع ع

عید عیب عُمر علم عقل عفو

چونک عید غه انام بیزکا ینکی ایکین تکیب
بیرادور. عقلی بار بلا انا انا غه حرمت قیلادور.
عُمر ونک اوزون بولغای. خدا عُمر بیرادور.

ض ض ض ض

ضدّ ضرب ضرر ضیافت عرض قرص
اکام نینک قرصی بار ایردی. بیر کون قرصی فی
توکاتی. اول کون چونک ضیافت قیلدی. قرص
دیکان عرض و عرض دیکان ضرر دیدی.

| | | | | |
|----------|-----------|----------|---------|------|
| یکشی | کشی | شهر | غجک | غریچ |
| قورقونج | باغلاغلیق | فاسیغلیق | یلانغاچ | |
| قرانکغو | شفتالو | غین آلو | یایرماق | |
| یورکوماچ | کاشغر | قوشوغلو | قوغون | |

ظ ظ ظ ظ

ظلم ظالم ظلمت ناظر نظر نظم
 بو مکتب ده ینکی نظام بولدی. تونه کون بر
 آدم منکا نظر سالدی. ظاهر بیلان ظلمت دیکان
 سوزلار عربی سوز دور. خدا حاضر ناظر دور.

ث ث ث

ثلت ثنا مثل ثانیه مثقال وارث
 بر ساعت اتمیش دقیقه و بر دقیقه اتمیش
 ثانیه بولادور. بر سر پل اون مثقال بولادور.
 بو ثواب ایش دور.

ژ ژ

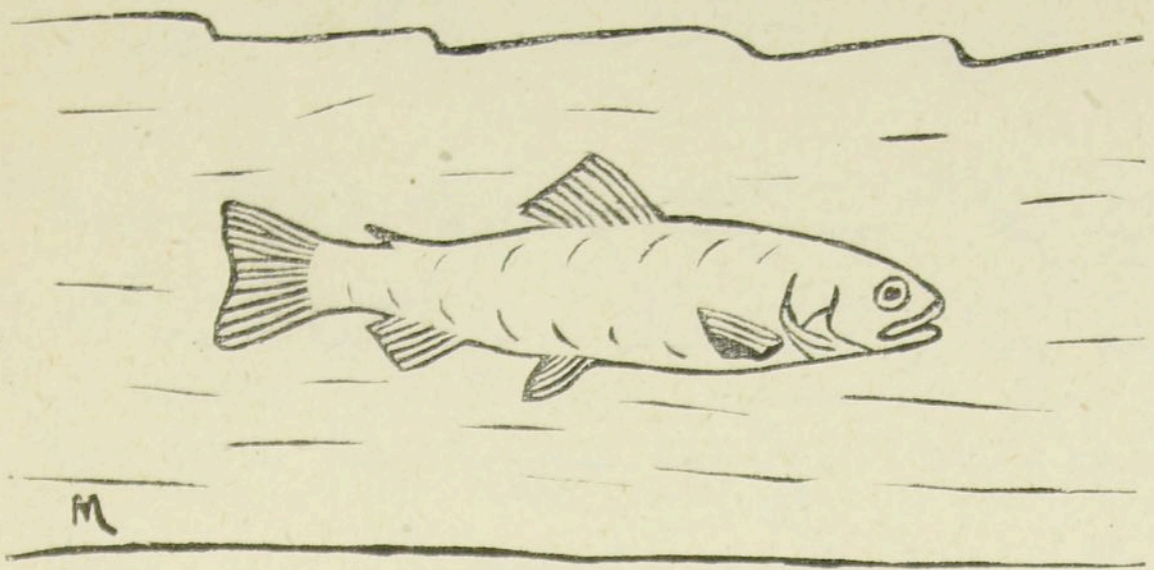
اژدرها ژورنال - الزیر

شور دریا دا اژدرها بار دور. ینکی حیات دیکان
 بر ژورنال کاشغردا بار دور. الزیر یورتی اق
 قیندکیز فینک بوییدا دور.

بر بلا نینک کبی

منینک دادام سوداگر کشی دور. هر کونی
 بازار دا سودا قیلا دور. دادام بیلان انام منکا
 ابراهیم دیب ات قویوب دور لار. دادام نینک
 بر اناسی بار. اول منینک چونک انام بولا دور.
 انکا حرمت قیلامیز. اوزی تولا قریغان کهنه
 سال کشی بولغان اوچون هیچ ایش نی
 قیلا لمایدور. من کونده مکتبکا بارور من.
 احشام دا دادام بازار دین کلکانده انکا اورگانکا
 نیم نی اوقوب برور من. دادام منکا کتاب
 و کاغذ الیب برادور. دادام اوبدان اوقوسانک
 پات مُلا بولور سن دیدور.

چاقان بول و سنکا ساقلیق
 نان و خوشلوق تکادور
 چاقان بولسانک بوزوق ایشقه
 سنکا فرصت بولمایدور



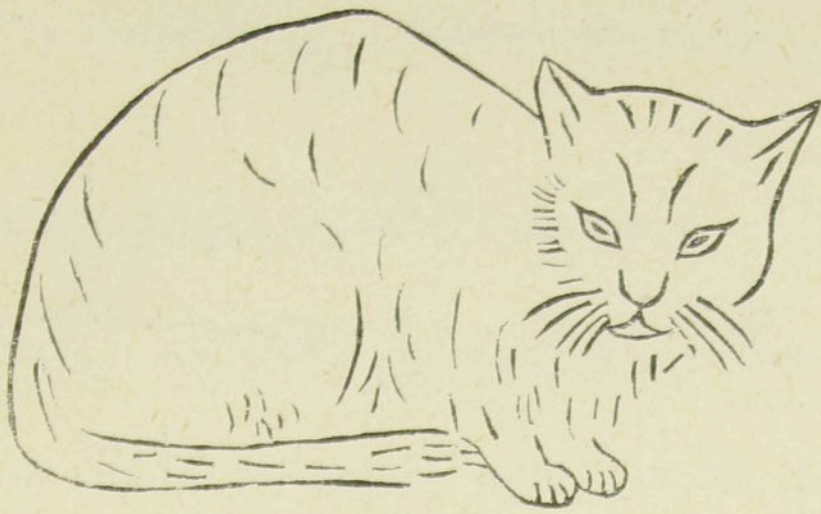
بلیق

بلیق دریادا بار دور. اق بلیق قرا بلیق
 و پاقا باش بلیق دیگان بر نچه قسم بلیق بار
 ایگان. ایزته یاز وقت دا سونینک دونک یر لاریکا
 یاریب تخوم سالا دور. توخی تخوم لارینی
 باسقاندیک آفتاب بلیق نینک تخوم لارینی
 ایسیق ساقلاب بلا لارینی چیقار دور.

بلیق توتماق اسان بر ایش ایماس دور.
 بلیقچیلار تور بیلان قارماق ایشلاقیب اولارنی
 توتادور. اندین کین بازار غه الیب یاریب
 ساقا دور.

یخشی مصلحت

بگوگون دادام ایتیب دورکه بازاردا شاید
 یوق ایکان مونیکن اوچون من خفه بولدوم
 چونکه دادام منکا عیدلیقکه بر شاید
 کونکلاک الیب برماکچی بولوب ایردی.
 چونک انام مونی انکلاب ایتیکه ای بلام
 شاید کونکلاکینک بولماسه هم اوبدان عید
 قیلغالی بولادور. شاید کونکلاک الادورغان پُلغه
 نان الیب کمبغل بلالارغه برینک که اولار آچ
 قالماسون. سنینک اوبدان دوپانک بار. یخشی
 چپانینک بار. ینکی میسه نک بار. وهم یخشی
 چیت کونکلاکینک بار. سن آچ قالمایسن
 یا سوغاقدا تونکمایسن. لیکن کمبغل
 بلالار هم تونکا دور هم آچ قالدور. سن بولار
 نی خوش قیلسانک اوزونک هم خوش بولاسن.



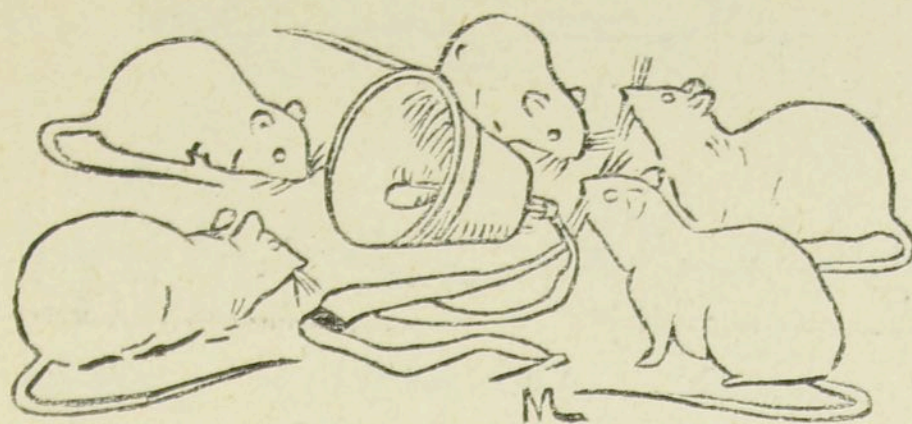
موشوك

تور خان نينك موشوكى بار ايكان . اول
 موشوك نينك تور اسلانی بار دور . اولار تولا
 اويانچى دور لار . تور خان بر شوينه فى یر کا
 تاشلاب قارتسه حاضر همهسى قوپوب شوينه فى
 توتقالى يوكورا دور . اولار هم بر برى بيلان تولا
 يومالاب معلق انيب اويناشادور . تور خان
 موشوك و اسلان لاريغه سوت بيريپ تولا
 اوبدان باقادور . گوشت بيلان نان هم
 برادور . انينک اوچون گوندين گونکا
 اسلانلار چونکراق بولادور .

خدا سنی کورادور

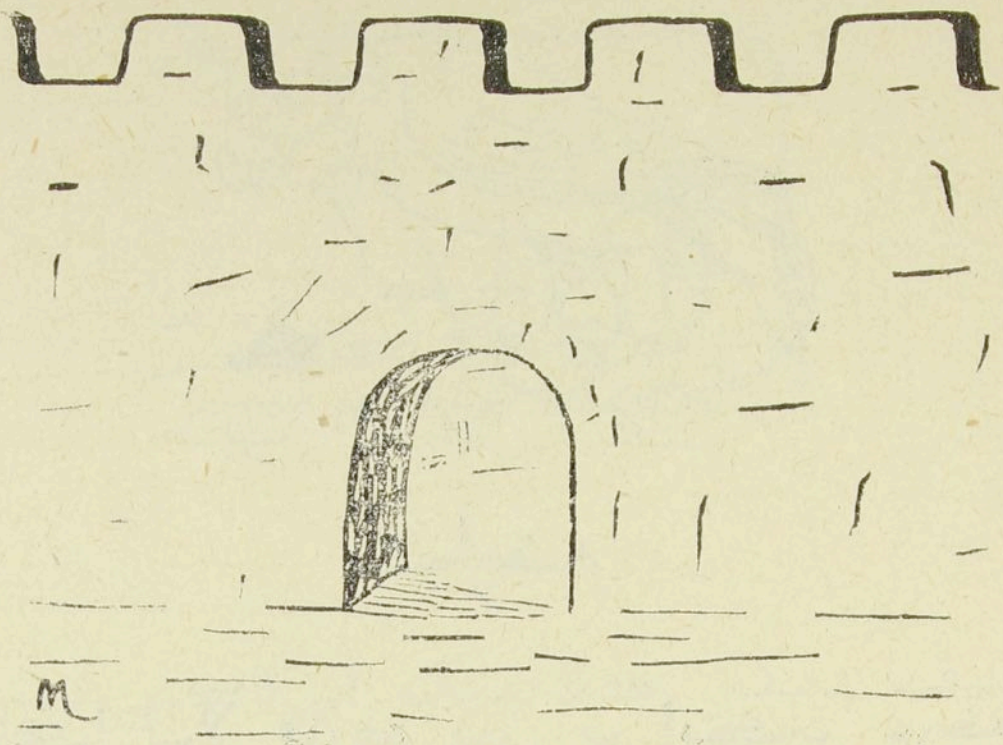
بر اوغری اوز اوغلی نی برله الیب بغدادی اوغور
 لاغالی چیققی. خرمانغه یقین کلکانده بر ایکیز
 یرکا چیقیب آدم بارمو یوق مو دیب هر طرفکا
 قایلادی لیکن هیچ کمرسه نی کورمادی. اول
 وقت انینک اوغلی بر طرفکا قایلامادینک دیب
 اتاسیغه ایٹی. قایسی طرفکا قایلامادیم دیب
 اتاسی سوردی. یوقاریغه قایلامادینک خُدا
 تعالی سنی کورادور دیب بلاسی ایٹی. اوغری
 بو سوزنی انکلاب قورقوب اوغورلوق قیلما
 اوییکا یانیب کتی. الله تعالی حاضر ناظر دور.

خُدا تعالی حق دور. موسی علیه السلام
 حق تعالی نینک پیغمبری ایردی. خُدا
 تقوی آدم نی یخشی کورادور.



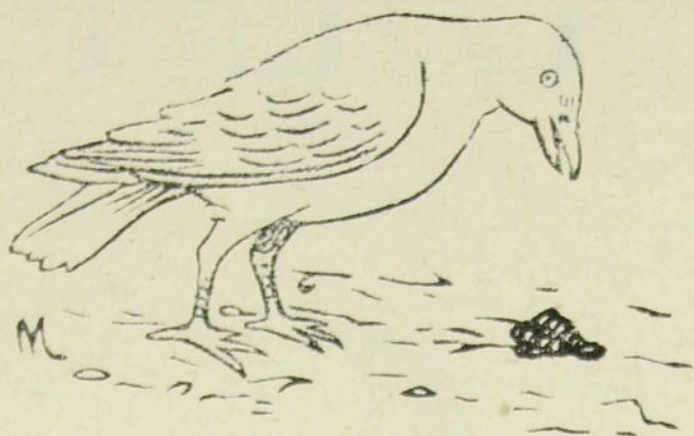
ساچقان

بر مکتبده بش ساچقان بار ایردی . بر
 کون اولار بر کولدورمه تاپیب ایردی . کولدورمه
 بیلان نمه قیلامیز دیب مصلحت قیلیشیب
 اولتورسه بر ساچقان دیدیکه موشو کولدورمه نی
 موشوک نینک بوینیغه اسیب قویالی . اندین هر
 قچان موشوک کلسه انی انکلاب قاچالایمیز .
 همه سی خوش بولوب اوبدان اوبدان دیدی .
 اما قری بر ساچقان سوردیکه کولدورمه نی
 اسیب قویغالی کیم بارادور . اول وقت همه سی
 شوک بولوب قالدی .



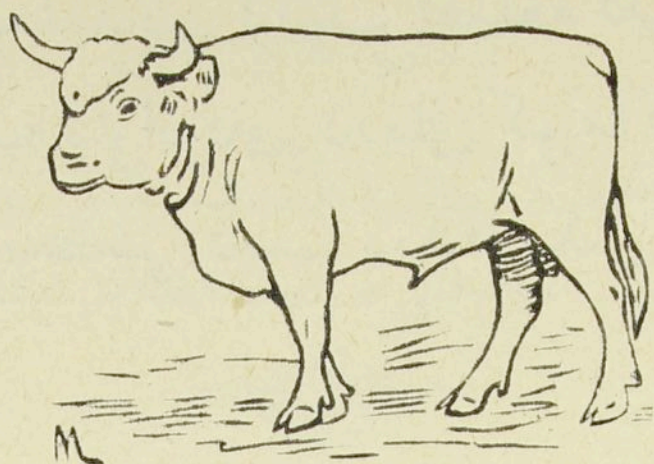
دروازه

بسو دروازه چونک بر شهر نینک دروازه سی دور.
 دروازه بان هر ایرته کان دروازه فی اچادور و
 هر اخشام انی ایتیب قویادور. اوچوق تورغان
 وقت دا افینکدین تولا کشی اولاغ محافه و
 عرابه لار اوتوب تورادور لار. پنجشنبه بازار کون
 بولغاندین کین نورغون کشیلار اوتادور. یاز وقت
 بولسه دهقانلار صحرادین نهایت تولا میوه لار
 شهر کا الیب کیرادور. اول وقت قوغون اوزوم
 شفتالو ارمود المه و شونداغ میوه لار بازار دا
 تاپغالی بولادور.



قارغه

باغدا تولا قارغه بار. بر ایکیز درخت دا
 ایکی سی اوْالاب دور. برکون نور اخوند درخت
 غه چیقیب قایللاسه بش کچیک تخوم نی
 کوردی. بر ناچه کون کین ینه چیقسه تخوم
 دین بش بلا پیدا بولوب دور. نور اخوند درخت
 دین توشوب تکیده شوک ماراب تورسه قارغه
 توشوقیدا غذا الیب کلیب بلا سیغه برکانی
 کوردی. قارغه نینک بلا لاری هر کون شونداغ
 پرورش تاپقانی بیلان پات چونک بولوب اوْ
 سیدین چیقیب اوچوب کتی.



بوقا

بوقا دیکان کلانیتک ایرکاکسی دور. اول
 اینا کدین هم چونکراق هم کوچلو غراق بولادور.
 بعضی بوقا یواش دور امّا بعضی سی یمان بولادور.
 نیاز اخوند دیکان برکشی نینک یمان بر بوقاسی
 بار ایردی. شو بوقا هر وقت اغیلدا باغلا غلیق
 توردی. بر کون بوشانیب کئی. ایمدی دنیانی
 گورامن دیب ایشیکدین چیقیب حویلیدین
 اوتوب بغدادی بار ایتیزغه قاچتی. نیاز اخوند
 کینیدین قوغلاب کلسه بوقا توپانی اوسوب
 بوکوراب توردی. نیاز اخوند قورقوب حویلیمغه
 قاچتی. بوقا نیاز اخوندنی اوسویمن دیب کینیدین

قوغلاق حويليدين اوتوب اغيلغه كيردى. اوخور
 دايىنكى بيدة بارايردى. دنيانى كورماكدىن يىنكى
 بيدة يماك يىخشى ديب بيدة يىكالى باشلادى.



خط نشانه لارى

| | | | |
|-------|---|---------------|---|
| دوزير | — | مد | — |
| زير | — | تشديد | — |
| دوزير | — | حمزه | — |
| پيش | — | جزم ياكه ساكن | — |
| دوپيش | — | زير | — |

رقم لارى

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 10

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۰ ۱۰

اون فقط توقوز سكر يته الته بشن تورن اوچ ايكى بر

میش بیستی

۱ انکلانکلار راحت بسرورلار * همیشه من چاقان تورای
امّا قوتیمنی ساقلائی * راحت الینکلار انکلانکلار

۲ ایمدی تور: سانانک یک و دو * قوللار ایکیز قوللار توغرا
قوللار الدی قوللار کینکا * ایمدی ینه تور: سانانک یک و دو

۳ ایمدی بیل: اونکغه اورولکیل * قوللار اونکی ایکیز کوتار
بدنینک فی چب کا اکینک * ایمدی تیکیشکیل قیلینک قیلینک قیل

۴ ایمدی بیل چپکا اورولکیل * قوللار چپی ایکیز کوتار
بدنینک فی اونکغه اکار * ایمدی تیکیشکیل قیلینک قیلینک قیل

۵ قوی قوی قوی پوت فی یانغه قوی * ایمدی ینه قیلیب باقینک
تیزلارینک فی اهنسته اکینک * ینه اوره تور تورونک تورونک تور

۶ کور کور کور اوبدان مانکادور * حللی ینه اولتورغاندا
اسان بولدی ایشلاکانده * مکتب یخششی دور کورونک کورونک کور

حرف لار

| اونك طرفكا باغلانغان حرف لار | ايكى طرفكا باغلانغان حرف لار | چپ طرفكا باغلانغان حرف لار | باغلانماغان حرف لار |
|---------------------------------|---------------------------------|-------------------------------|------------------------|
| ا | — | — | ا |
| ب | ب | ب | ب |
| پ | پ | پ | پ |
| ت | ت | ت | ت |
| ث | ث | ث | ث |
| ج | ج | ج | ج |
| چ | چ | چ | چ |
| ح | ح | ح | ح |
| خ | خ | خ | خ |
| د | — | — | د |
| ذ | — | — | ذ |
| ر | — | — | ر |
| ز | — | — | ز |
| ژ | — | — | ژ |
| س | س | س | س |
| ش | ش | ش | ش |

حرف لار

| اولک طرفکا باغلانغان حرف لار | ایکی طرفکا باغلانغان حرف لار | چپ طرفکا باغلانغان حرف لار | باغلانماغان حرف لار |
|---------------------------------|---------------------------------|-------------------------------|------------------------|
| ص | ص | ص | ص |
| ض | ض | ض | ض |
| ط | ط | ط | ط |
| ظ | ظ | ظ | ظ |
| ع | ع | ع | ع |
| غ | غ | غ | غ |
| ف | ف | ف | ف |
| ق | ق | ق | ق |
| ک | ک | ک | ک |
| گ | گ | گ | گ |
| ل | ل | ل | ل |
| م | م | م | م |
| ن | ن | ن | ن |
| و | و | و | و |
| ه | ه | ه | ه |
| و | و | و | و |

كچيک بلا نينک بيتى

- ۱ كچيک بر بلا بولسام هم
و فقير او يوم تار
من خرسند من و غمليک يوق
پرورد كاريم بار
- ۲ اوز رزقى نى قوچقا چلا رغه
كيم بر کوچى ايگان
شول پرورش قيلغوچى نى
خدايم ايتور من
- ۳ اق ايکين نى هر سوسنکا
كيم انى توقوغان
اول بر ادور لباسيم نى
من خاطر جمع دور من
- ۴ بر افتابداكى سوسنديک
خدانينک لطفيده
من حمد و شکر ايتور من
پرورد كاريم غه

